

Leadership climatic și competitivitate economică – perspectiva mediului de afaceri cu privire la obiectivele Uniunii Europene de reducere a emisiilor

Uniunea Europeană se află într-un moment cheie pentru stabilirea traiectoriei către neutralitatea climatică, iar ținta de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru anul 2040 va ghida viitorul angajament climatic al UE în cadrul Acordului de la Paris și al procesului de stabilire a contribuțiilor determinate la nivel național, ce urmează să fie prezentate în cadrul COP 30.

Confederația Patronală Concordia recunoaște importanța obiectivelor climatice, însă traziția spre o economie cu mai puține emisii trebuie să urmeze un parcurs realist, care susține competitivitatea industriilor și se bazează pe stimulente, nu pe penalizări. Uniunea Europeană trebuie să găsească acel echilibru între susținerea competitivității industriilor europene și ambiția de decarbonizare, în linie cu Busola Competitivității Europene.

În acest sens, propunem următoarele:

- *Adoptarea unui interval de reducere a emisiilor de -75% până la -90% pentru 2040, cu o corelare cu progresul real înregistrat și o reevaluare a țintei ante-2040.*
- *Promovarea neutralității tehnologice, astfel încât sectoarele economiei europene să poată utiliza toate soluțiile disponibile pentru reducerea emisiilor.*
- *Integrarea principiului "stimulente, nu penalizări" în instrumentele ce stabilesc obiectivele climatice ale Uniunii Europene.*
- *Dezvoltarea unui cadru coerent și predictibil pentru înregul lanț valoric energetic.*
- *Corelarea țăintelor de reducere a emisiilor cu instrumentele existente și cu realitățile din piață, pentru a evita impunerea unor poveri disproporționate asupra operatorilor economici și pentru a susține competitivitatea industriilor europene.*

Decarbonizarea poate fi un motor al creșterii economice, însă pentru a atinge acest deziderat, avem nevoie de o configurare a tranziției climatice bazată pe menținerea competitivității și pe principiul neutralității tehnologice, cu impact pozitiv semnificativ incluziv în privința autonomiei strategice și securității energetice a Uniunii Europene.

Anul 2025 marchează o nouă etapă atât pe plan european, cât și internațional, în procesul de tranziție către neutralitate climatică. În luna iulie, Comisia Europeană a propus amendarea Regulamentului (UE) 2021/1119 (Legea climei) prin includerea unei ținte obligatorii de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) cu 90% în 2040, raportat la nivelul anului 1990. Așa cum menționează chiar Comisia în cadrul propunerii formulate, obiectivul stabilit pentru anul 2040 va contribui semnificativ la conturarea țintei pe care Uniunea Europeană (UE) și-o va asuma ca parte a exercițiului de stabilire a contribuțiilor determinate la nivel național (NDCs) pentru 2030, respectiv 2035. Acest mecanism se regăsește statuat în Acordul de la Paris, adoptat în 2015, și reprezintă cheia de boltă a tranziției climatice, iar statele semnatare ar trebui să își prezinte NDC-urile revizuite chiar la Conferința ONU privind schimbările climatice (COP 30), ce va avea loc în luna noiembrie.

Statele membre ale UE se află în plin proces de negociere și asumare a obiectivelor climatice menționate, ce urmează să stabilească ritmul tranziției climatice pentru următorii 15 ani. În acest context, dar și ținând cont de faptul că tranziția spre o economie sustenabilă și competitivă reprezintă o temă de interes pentru Confederația Patronală Concordia, prin acest document de poziție ne propunem să conturăm câteva măsuri și direcții necesare a fi luate în considerare în conturarea obiectivelor climatice pe care UE și le asumă atât în marja Acordului de la Paris, cât și conform cadrulu legislativ european.

Susținerea competitivității mediului de afaceri european reprezintă un deziderat asumat la nivelul UE prin [Busola Competitivității](#), document strategic care construiește pornind de la raportul elaborat de

Mario Draghi pe marginea vitorului competitivității europene. Această direcție trebuie să reprezinte pilonul central al politicilor europene viitoare, fie că vorbim despre debirocratizare, cerințe de raportare, piață unică sau tranziție climatică, iar obiectivele de reducere a emisiilor trebuie privite și prin această lupă a menținerii competitivității.

Uitându-ne la starea de fapt la nivel global, la nivelul anului 2024, cele opt economii cu nivelul cel mai ridicat de emisii – China, SUA, India, UE, Rusia, Indonezia, Brazilia și Japonia – au contribuit împreună la 66,2% din emisiile globale de gaze cu efect de seră. Dintre acestea, doar Uniunea Europeană și Japonia și-au redus emisiile față de anul precedent (-1,8% și respectiv, -2,8%), în timp ce celelalte fie le-au menținut relativ stabile (China: +0,8%, SUA: +0,4%, Brazilia: +0,2%), fie le-au crescut (India: +3,9%, Rusia: +2,4%, Indonezia: +5% - cea mai mare creștere relativă). În același timp, companiile din UE se confruntă cu prețuri la electricitate de 2-3 ori mai mari, iar la gaze naturale de 4-5 ori mai mari decât cele din SUA și China, plasându-se astfel într-un dezavantaj competitiv major în raport cu principalii competitori.¹

În acest sens, chiar președinta Comisiei UE, Ursula von der Leyen, a subliniat în discursul său de anul acesta privind starea Uniunii, faptul că Europa trebuie să își protejeze sectoarele industriale independent de factorii adiacenți.

În următoarele secțiuni, în contextul discuției pe țintele de reducere a emisiilor pentru următorii 15 ani, vom prezenta câteva propuneri de **măsuri la nivel european și național** care, ținând cont de situația reală din piață, vor asigura un echilibru între obiectivele verzi și cele de competitivitate ale UE, transformând în acest mod tranziția climatică într-un instrument de creștere economică și inovație industrială.

1. Revizuirea țintei pentru anul 2040, ținând cont și de intervalul asumat în declarația de intenție pentru NDC la nivelul anului 2035

Procesul tranziției verzi este, indubitabil, unul pozitiv, pe care Concordia îl susține, având în vedere importanța măsurilor de decarbonizare într-o societate aflată în plină schimbare. Cu toate acestea, având în vedere progresul înregistrat până în acest moment în atingerea țintelor climatice, precum și ritmul susținut și accelerat ce ar trebui asumat pentru îndeplinirea țintelor la nivelul anului 2030², ținta de reducere a emisiilor GES pentru anul 2040 tinde să fie una mult prea ambițioasă. Astfel se impune adaptarea ei prin raportare la progresul existent/preconizat pentru următorii 5-10 ani, având în vedere o tranziție treptată și responsabilă către obiectivul final de -100% GES în 2050.

În acest sens, considerăm că ar trebui ca ținta să se **încadreze într-un interval de minim -75% - proporțional și în acord cu ținta propusă pentru anul 2035 (66% - 72.5%), ajungând până la -90% emisii GES în 2040. Adicional, propunem reevaluarea țintei și a progresului ce va fi fost înregistrat în perioada ante-2040 (de ex. în 2035) pentru a asigura că obiectivele sunt fezabile și că tranziția dobândește un caracter echitabil.**

Pe lângă asigurarea unei abordări flexibile, care reflectă realitățile industriei și nevoile de securitate energetică, dictate de contextul geopolitic actual, propunerea unui interval de reducere a emisiilor cu 75 -90% are la bază și următoarele argumente:

¹ [Raportul Draghi cu privire la competitivitatea europeană](#)

² Conform Evaluării la nivelul întregii UE a planurilor naționale finale actualizate privind energia și clima – Realizarea obiectivelor Uniunii pentru energie și climă pentru 2030, deși Statele Membre au demonstrat un angajament continuu vizavi de tranziția verde, sunt necesare acțiuni suplimentare. Documentul menționează faptul că statele membre nu îndeplinesc câteva dintre țintele pentru 2030 legate de absorbția carbonului și energia regenerabilă, fiind, de asemenea, în urmă cu obiectivele privind eficiența energetică. Se estimează că blocul va reduce consumul de energie cu doar 8,1%, sub ținta de 11,7% stabilită pentru 2030. De asemenea, în cadrul propunerii pentru ținta pentru anul 2040, se recunoaște explicit că pentru a bifa -54% emisii GES în anul 2030, mai puțin decât până la ținta integrală de -55%, statele membre ar fi nevoite să implementeze în totalitate măsurile existente în planurile naționale/europene – ceea ce, în mod obiectiv, va reprezenta o provocare reală pentru următorii aproximativ 4 ani.

- Intervalul este corelat și cu scenariile utilizate de CE pentru a preconiza evaluarea de impact privind ținta climatică pentru 2040³
- Are în vedere recunoașterea diferitelor contexte socio-economice și a potențialului de contribuție din partea Statelor Membre (de ex. diversitate a mixului industrial, energetic). O țintă flexibilă permite adaptarea națională și evitarea fragmentării între economii.
- Permite incluziunea NDC-urilor care sunt aliniate direcțional către emisii net-zero până în 2050, dar care s-ar situa în intervalul inferior, de ex. 75%.
- În lipsa unor măsuri concrete de stimulare a cererii pentru tehnologii noi și de stimulente clare pentru noi categorii de produse sustenabile (în special tehnologiile pentru cele mai puțin competitive din punct de vedere al prețului), este improbabilă atingerea unor ținte de decarbonizare la nivelul UE.

2. Includere în Legea Climei a unor măsuri de stimulare pentru dezvoltarea tuturor elementelor din lanțul valoric cu accent pe dezvoltarea cererii, inclusiv stimulente clare, scheme de sprijin și reducere a riscurilor

Abordarea actuală, de exemplu Regulamentul privind industria "net zero" (stocare CO₂) / REFuel EU (ținte e-SAF), impune - într-un mod discriminatoriu și disproporționat dezvoltarea unor tehnologii specifice prin ținte și termene mult prea ambițioase pentru 2030, impunând penalități ce tind să descurajeze investițiile, incidente, în cazul neîndeplinirii țăntelor. Acest lucru nu susține competitivitatea industriei cheie a UE (**în speță sectorul aviației / transportului**) și poate conduce la dezindustrializare; mai mult, oferă și un **dezavantaj competitiv producătorilor interni de petrol și gaze** într-un context în care securitatea energetică a UE este vitală, iar presiunile inflaționiste tind să afecteze semnificativ capacitatea de absorbție a costurilor rezultante.

2.1. Stimularea cererii pentru produse regenerabile și cu amprentă de carbon redusă

În cadrul lanțului valoric energetic, cererea este motorul care determină investițiile, inovația și scalarea tehnologiilor curate.

Creșterea cererii pentru tehnologii curate (ex. combustibili alternativi, hidrogen, electrificare) permite scăderea costurilor unitare prin producție în masă (economie de scară). De exemplu, **costul energiei solare a scăzut cu peste 85% în ultimii 10 ani, în mare parte datorită cererii susținute și sprijinului politic**⁴.

Politicile bazate pe cerere permit apariția de soluții multiple, adaptate la nevoile pieței, în locul impunerii unei tehnologii neadaptate la piața locală. **Acest lucru este esențial pentru sectoare precum aviația și transportul greu, unde opțiunile tehnologice sunt încă în dezvoltare.**

Cererea susține producătorii europeni și securitatea energetică; de exemplu, stimularea cererii interne pentru combustibili alternativi și tehnologii verzi reduce dependența de importuri și susține producătorii locali de petrol și gaze în procesul de tranziție.

Prin urmare, pentru a încuraja adoptarea la scară largă a tehnologiilor curate și a susține atingerea obiectivelor climatice ale UE, recomandăm includerea în Legea Climei a **unor măsuri concrete pentru a stimula cererea pentru produse regenerabile și cu amprentă de carbon redusă.**

2.2. Sprijin pentru dezvoltarea întregului lanț valoric energetic

Tranziția energetică necesită investiții masive în infrastructură, tehnologii verzi, digitalizare și competențe. Este necesară o abordare sistemică, care să includă toate părțile interesate: industrie, autorități, societate civilă. Fără stimulente clare și implicare mai activă a statelor membre sau a autorităților competente, anumite segmente ale lanțului valoric (producție, transport, stocare, distribuție, reciclare, consum) riscă să rămână subdezvoltate, subfinanțate sau necompetitive, ceea ce

³ [2040 climate target - European Commission EUR-Lex - 52024SC0063 - EN - EUR-Lex](#)

⁴ [RAPORT referitor la rolul politicii fiscale în perioade de criză | A9-0336/2023 | Parlamentul European](#)

are impact negativ asupra competitivității UE. Ca exemplu, **infrastructura este coloana vertebrală a lanțului valoric**: fără rețele moderne de transport și distribuție, **energia regenerabilă nu poate fi integrată eficient** în sistem.

Stabilitatea legislativă și predictibilitatea sunt esențiale pentru atragerea capitalului privat și împreună cu măsuri de sprijin (garanții, subvenții, parteneriate public-private) reduc riscurile pentru investitori și întreprinderi și sprijină adoptarea noilor tehnologii la nivelul Uniunii. În contextul concurenței globale (ex. China, SUA), UE trebuie să ofere un cadru atractiv pentru dezvoltarea tehnologiilor curate local; măsurile de sprijin pot preveni relocarea industriilor și pot susține autonomia strategică a Europei în domeniul energetic.

Prin urmare, recomandăm **introducerea în Legea Climei a unui cadru de stimulente financiare și fiscale pentru întregul lanț valoric energetic**, (tipuri de stimulente, mecanisme de implementare, criteriile de eligibilitate, bugete alocate⁵) precum și monitorizarea și evaluarea periodică a eficienței măsurilor de sprijin.

3. Abordarea bazată pe stimulente în loc de penalizări - cheia pentru o tranziție eficientă, echitabilă și competitivă

Susținem o abordare bazată pe stimulente, nu pe penalizări, ca mijloc principal de atingere a obiectivelor climatice și de a asigura eficiență economică și competitivitatea.

În mod concret, instituirea unor penalizări ce dobândesc caracter excesiv / punitiv (ex. taxe pe carbon, restricții, amenzi) **pot genera un efect contrar celui dorit**, de descurajare a investițiilor, afectând deopotrivă competitivitatea globală a industriei europene și capacitatea financiară a companiilor. Pe de altă parte, promovarea și implementarea de stimulente (ex. subvenții, garanții, scheme de sprijin) pot atrage capital privat și pot accelera inovarea.

Recomandarea (UE) 2025/1307⁶ subliniază importanța mobilizării resurselor pentru a încuraja investițiile private în energie regenerabilă și tehnologii curate; pactul pentru o industrie curată oferă stimulente comerciale clare pentru decarbonizare, electrificare și circularitate. Politicile UE bazate pe stimulente (de ex, Fondul pentru Inovare, InvestEU, Horizon Europe, Planul de renovare energetică al UE) se dovedesc a fi eficiente mai ales când sunt integrate în strategii pe termen lung, întrucât reduc riscurile, atrag investiții și susțin acceptabilitatea socială.

Pe de altă parte, penalizările excesive **pot duce la relocarea emisiilor** (carbon leakage), afectând competitivitatea industriilor europene fără a reduce emisiile globale și la compromiterea securității energetice a UE (de ex. prin penalizarea excesivă doar a producătorilor locali de țiței și gaze, așa cum este detaliat în paragraful referitor la Regulamentul privind industria "net zero").

Un al treilea argument este că **stimulentele sunt mai ușor de acceptat de către cetățeni și industrie**, contribuind la o tranziție justă și incluzivă. Eurobarometrul arată sprijin public puternic pentru acțiuni climatice, dar cu condiția ca acestea să fie realiste și echitabile (este susținută acordarea de mai mult sprijin întreprinderilor europene pentru a concura pe piața mondială a tehnologiilor curate, demonstrând sprijinul public pentru Pactul pentru o industrie curată)⁷.

Prin urmare, **recomandăm asumarea unei abordări care să prioritizeze stimulentele financiare și fiscale, în detrimentul penalizărilor aplicate arbitrar** (de ex. pentru o parte din actorii de pe lanțul valoric) pentru atingerea obiectivelor climatice. În acest sens, ar putea fi oportună și amendarea Legii Europene a Climei, prin includerea unor prevederi care să statueze această abordare, asigurându-se astfel o perspectivă armonizată la nivel UE și un mediu concurențial just între operatorii economici din statele membre.

⁵ [Recomandarea \(UE\) 2025/1307 a Comisiei din 2 iulie 2025 privind stimulentele fiscale pentru sprijinirea Pactului pentru o industrie curată și din perspectiva Cadrului privind ajutoarele de stat în contextul Pactului pentru o industrie curată](#)

⁶ [Recomandarea \(UE\) 2025/1307 a Comisiei din 2 iulie 2025 privind stimulentele fiscale pentru sprijinirea Pactului pentru o industrie curată și din perspectiva Cadrului privind ajutoarele de stat în contextul Pactului pentru o industrie curată](#)

⁷ [Europenii consideră combaterea schimbărilor climatice o prioritate și sprijină independența energetică](#)

4. Corelarea țintei ce va fi propusă / adoptată cu totalitatea obligațiilor ce derivă din implementarea altor acte europene relevante

• ETS

În baza Directivei 87/2003 actualizate, orice persoană fizică / juridică, ce eliberează combustibil pentru consum către sectoarele menționate și căreia îi revine obligația de a plăti acciza exigibilă aferentă, va trebui să achiziționeze certificate pentru emisiile de gaze cu efect de seră generate de arderea combustibililor fosili pe care îi eliberează pentru consum.

ETS 2 are ca scop taxarea indirectă, prin intermediul certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, a oricărui combustibil fosil folosit în sectoarele rezidențial (inclusiv clădiri comerciale), transport rutier, precum și în orice alte sectoare (industriale și energetice) ce nu sunt supuse schemei actuale ETS 1.

ETS 2 va fi o schemă de tranzacționare separată de schema ETS 1, dar va funcționa tot pe principiul CAP & TRADE (limitează și comercializează). Furnizorii de combustibili fosili vor trebui să achiziționeze certificate de emisii de gaze cu efect de seră ETS 2, pe care le vor transfera în prețul combustibilului (benzină, motorină, gaz natural, păcura, LPG, ș.a.m.d.).

Practic, prețul combustibililor fosili (definiți în conformitate cu art. 2 din Directiva 2003/96/CE privind cadrul de impozitare a produselor energetice) **va crește la consumatorii finali** (casnici și non-casnici) cu excepția industriei energo-intensive incluse în ETS 1, începând cu anul 2027 (când este prevăzut conform Directivei 87/2003 ca schema ETS 2 să fie complet funcțională).

Conform studiilor realizate de către consultanți, emisiile naționale aferente noii scheme ETS 2 vor fi de cca. 40 mil tCO₂e/an, cu 25-30% mai mari decât schema ETS 1 (din care fac acum parte producătorii de energie electrică, industriile producătoare de oțel, ciment, aluminiu, îngrășăminte, etc.).

Prețul indicativ, menționat în legislație ca prag de intervenție în piață, pentru certificatele aferente noii scheme ETS 2 este de 45 Euro/tCO₂. Însă acesta nu este un nivel garantat, deoarece prețul va fi determinat printr-un mecanism de tranzacționare, ce ar putea însemna că valoarea certificatelor de emisii la nivel național ar fi de peste 1.8 Miliarde de Euro anual.

Conform Directivei, costurile de la nivelul companiilor vor fi transferate în prețul combustibililor eliberați pentru consum. Astfel, în baza regulamentelor aferente și în limita prețului de intervenție în piață, indicat de legislație de 45 Euro al certificatelor, prețul combustibililor la pompă (benzină, motorină) va crește indicativ cu 0.6-0.7 lei/litru, iar prețul gazului natural utilizat pentru încălzirea spațiilor din sectoarele comerciale / rezidențiale, precum și procesele din industriile prelucrătoare (neincluse în ETS 1) va crește cu 40-50 Ron/MWh (impact social ridicat).

Pentru a asigura o implementare cât mai facilă, la nivel național, a Directivei ETS2, propunem ca **procesul transpunerii să fie unul transparent, corelat cu crearea unui eventual grup de lucru cu operatorii economici relevanți.**

În acest context, având în vedere impactul semnificativ asupra furnizorilor, companiilor și pieței, precum și publicarea (pe site-ul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor) spre consultare publică a Proiectului de Hotărâre a Guvernului privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră și înțelegerea importanței acestui act normativ complex (prin raportare la întregul mecanism al schemei ETS2) – este important de subliniat **necesitatea de a facilita o decalare a termenului de obținere a autorizației de gaze cu efect de seră, precum și a tuturor termenelor în legătură cu acesta, pe o perioadă de 6 luni de la data la care va fi publicată Hotărârea de Guvern pentru depunerea planurilor de monitorizare și obținerea autorizației privind emisiile de gaze cu efect de seră.**

• CBAM

Deși susținem propunerile de simplificare din cadrul pachetului OMNIBUS, aplicabile Regulamentului CBAM, apreciem că domeniile care fac obiectul CBAM (e.g. aluminiu, ciment, oțel) sunt importante în contextul economiei României, țara noastră având un procent semnificativ de importuri de proveniență non-UE în aceste domenii. Prin aplicarea CBAM, taxa pe conținutul de carbon impusă importurilor de materii prime din afara UE va fi probabil transferată costurilor suportate de activitățile care utilizează aceste bunuri în consumul intermediar pentru producerea de produse finite, precum și în sectorul serviciilor. Acest fapt expune operatorii economici din România la potențiale presiuni inflaționiste generate de aplicarea CBAM.

Așadar, pentru protejarea competitivității operatorilor economici din România, se impune analiza obligațiilor care derivă din orice act legislativ pan-european (precum CBAM) din perspectiva poverilor suplimentare – de natură economică sau chiar birocratică – pe care actul legislativ în cauză le produce.

5. Abordare neutră din punct de vedere tehnologic și eficientă din punct de vedere al costurilor

Abordarea flexibilă și neutră din punct de vedere tehnologic, care să conducă spre o eficiență ridicată din punct de vedere al costurilor, ar trebui să prevaleze în fața obligației forțate de adoptare și dezvoltare a unor tehnologii cu nivel scăzut de pregătire. Țările și companiile ar trebui să aibă flexibilitate în a decide care sunt tehnologiile care le facilitează reducerea emisiilor într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor (**logica ordinii de merit pentru reducerea carbonului**).

Solicităm **extinderea listei de tehnologii care sunt permise și încurajate la nivelul UE:** tehnologii care să contribuie de ex. la producerea de combustibili (& materiale) sustenabili (cum ar fi Biometanul), utilizarea de H₂ cu emisii reduse de carbon de-a lungul întregului lanț valoric existent în procesele tehnologice / industriale, reducerea emisiilor în sectorul transporturilor prin utilizarea tuturor tehnologiilor disponibile, cu emisii reduse și zero de carbon etc. Această abordare holistică și integrată promovează inovația, eficiența costurilor și evită fragmentarea între sectoare.

De asemenea, propunem o abordare integrată pentru diversele sectoare. De exemplu, pentru decarbonizarea transportului sunt necesare măsuri concomitente și complementare în promovarea electrificării transportului (în special rutier) și în reducerea amprente de carbon a combustibililor convenționali prin utilizarea biocombustibililor.

5.1. Biocombustibili

Biocombustibilii contribuie semnificativ la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea surselor de energie și la promovarea unor soluții sustenabile, cu impact pozitiv asupra mediului. Dezvoltarea acestui sector presupune investiții în infrastructură, tehnologii inovatoare și o informare corectă a publicului, pentru a facilita adoptarea pe scară largă a biocombustibililor. Producția de biocombustibili implică costuri ridicate, generate de necesitatea investițiilor în tehnologii moderne, ceea ce poate afecta competitivitatea față de combustibilii convenționali. Totodată, operatorii trebuie să asigure trasabilitatea și certificarea sustenabilității materiilor prime, ceea ce presupune procese suplimentare de monitorizare și conformitate. Operatorii economici se confruntă și cu provocări semnificative, în special din cauza limitărilor impuse de „food cap” (limitarea utilizării materiilor prime alimentare) și „waste cap” (limitarea materiilor prime din deșeuri). Aceste restricții pot reduce flexibilitatea în aprovizionare, pot crește costurile de producție și pot afecta planificarea pe termen lung. De asemenea, **extinderea gamei de materii prime utilizate pentru producția de biocombustibili**, alături de **o legislație clară privind colectarea și valorificarea deșeurilor**, reprezintă factori cheie pentru creșterea sustenabilă a sectorului și pentru depășirea limitărilor actuale impuse operatorilor economici.

Susținem că este esențial un dialog constant cu autoritățile pentru a găsi un echilibru între obiectivele de sustenabilitate și realitățile economice ale sectorului.

5.2. Biometanul

Biometanul este considerat unul dintre principalele gaze regenerabile ale viitorului și un instrument cheie pentru decarbonizarea sistemului energetic al UE disponibil astăzi. Prin urmare, este prezentat ca o soluție de produs curat pentru gaze naturale, dar în același timp este cea mai ieftină și mai ușor scalabilă formă de biocombustibili. Întrucât biometanul este biogaz care a trecut printr-un proces de purificare pentru a-i face compoziția cât mai similară cu cea a gazelor naturale, acesta nu are nevoie de rețele specifice și poate fi injectat și preluat atât de rețelele de distribuție, cât și de transport ale gazelor naturale, fără a fi necesară modernizarea / adaptarea acestora, poate doar extinderea lor, de la caz la caz, pentru a conecta unitățile de producție.

Cu toate acestea, acest sector are nevoie de **politici guvernamentale ce sprijină producția biometanului, facilitarea injectării acestuia în rețelele de gaze naturale, precum și utilizare lui în decarbonizarea transporturilor pentru atingerea țintelor** prevăzute în Strategia Energetică a României, respectiv a cotei de 5% de biometan în rețeaua de gaze naturale până în 2030 și a unei cote de 10% până în 2050. Un exemplu elocvent este dezvoltarea sectorului în Germania, Italia, Olanda și Regatul Unit, țări care au beneficiat de suport pentru biometan în transport.

Biometanul contribuie de asemenea la îmbunătățirea problemelor de gestionare a deșeurilor, prin procesarea acestor materii prime pentru biometan, adiacent la dezvoltarea unei industrii pentru tratarea acestora, întrucât România are volume semnificative de deșeuri ce pot fi utilizate, iar prin certificare, acestea dobândesc potențialul de a contribui la obiectivele RES, mai exact RES II și RES III, dar lipsa reglementărilor specifice pentru facilitarea injectiei în rețea a biometanului și pentru susținerea investitorilor în producere biometanului sunt reale piedici împotriva dezvoltării sectorului.

5.3 Combustibili bio și sintetici în aviație – o abordare pragmatică și integrată

În momentul actual, e-SAF (combustibili sintetici pentru aviație) reprezintă o soluție strategică pentru decarbonizarea aviației, datorită compatibilității cu infrastructura existentă și potențialului de emisii net-zero. Cu toate acestea, capacitatea de producție este semnificativ redusă, iar costurile sunt considerabil mai mari decât cele ale kerosenului convențional. Atingerea țintelor de e-SAF este îngreunată de disponibilitatea limitată a energiei regenerabile și de infrastructura insuficient dezvoltată pentru producție și distribuție. În plus, reglementările complexe și procesul de certificare pot întârzia implementarea pe scară largă. Accesul la materii prime, precum hidrogenul verde și CO₂ captat reprezintă o provocare suplimentară, depinzând de progresul tehnologic și de dezvoltarea pieței.

Pentru atingerea **țintelor SAF** stabilite de UE (6% în 2030, 34% în 2040)⁸, este esențială o abordare neutră din punct de vedere tehnologic și flexibilă din punct de vedere reglementar. Actuala reglementare UE definește SAF ca incluzând biocombustibili avansați, combustibili sintetici (RFNBO), combustibili din carbon reciclat (RCF) și, în anumite condiții, hidrogen cu emisii scăzute, cu respectarea criteriilor stricte de sustenabilitate și reducere a emisiilor. Pentru perioada 2030+, este importantă menținerea flexibilității pentru a permite utilizarea temporară a tuturor acestor surse, în funcție de disponibilitate.

Recomandăm menținerea și, dacă este necesar, extinderea mecanismelor de flexibilitate deja prevăzute de legislația UE, pentru a permite utilizarea tuturor tipurilor de SAF eligibili (biocombustibili avansați, combustibili sintetici, combustibili din carbon reciclat) în funcție de disponibilitate, în special în perioada de ramp-up 2030–2034.

Recunoaștem importanța **e-SAF** ca parte esențială a mixului tehnologic, care permite decarbonizarea transportului aerian fără investiții masive în aeronave noi. Însă, dezvoltarea și adoptarea lor nu sunt fezabile economic fără un cadru de sprijin adecvat. Adicional, recomandăm **dezvoltarea unor politici**

⁸ [Regulamentul \(UE\) 2023/2405 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil \(ReFuelEU în domeniul aviației\)](#)

care să permită atingerea țintelor de e-SAF (1,2% medie în 2030-2031, 10% în 2040) prin flexibilitate condiționată, măsură pragmatică și tranzitorie care sprijină respectarea integrală a cotelor minime SAF. O astfel de flexibilitate ar putea include **substituția temporară cu biocombustibili avansați sau combustibili din carbon reciclat acolo unde volumele de e-SAF nu sunt încă disponibile fizic, în special în primii ani de conformare (2030-2034)**. Adaptarea reglementărilor ar trebui prezentată nu drept o concesie, ci ca o calibrare inteligentă a politicii pentru a accelera formarea pieței SAF și a evita eșecul prematur al sistemului.

5.4 Extinderea cadrului de eligibilitate pentru hidrogen cu emisii reduse de carbon

Este necesară recunoașterea potențialului electrolizei și al hidrogenului verde, deși aceste tehnologii sunt încă în curs de maturizare și sunt în prezent costisitoare.⁹ Prin urmare, vedem necesară flexibilitatea în calendar și mecanismele de sprijin pentru a permite industriilor să adopte aceste soluții pe măsură ce devin mai viabile economic.

Subliniem, de asemenea, necesitatea granturilor de finanțare și a mecanismelor de reducere a riscurilor pentru a accelera această tranziție fără a impune poveri economice nejustificate.

6. Susținerea producției locale de gaz natural / recunoașterea lui drept combustibil de tranziție energetică și contribuitor la securitatea energetică a UE și definirea / promovarea zonei strategice Marea Neagră

Conform Strategiei publicate în cursul lunii mai de către Comisia EU, la nivel european se recunoaște că Marea Neagră reprezintă o zonă de importanță geo-strategică semnificativă, făcând legătura între Europa și Asia, cu un potențial neexploatat pentru dezvoltare economică, rute strategice de tranzit, în special pentru accesul la resurse energetice și materii prime critice.

Reamintim, de altfel, faptul că România este pe punctul de a deveni, din 2027, primul producător de gaze din Uniunea Europeană, prin intermediul proiectului fanion al sectorului – i.e. Neptun Deep, consolidând potențialul Europei de a-și asigura securitatea energetică în forma urmărită constant. Marea Neagră, ca zonă strategică, are potențialul de a contribui semnificativ la securitatea energetică a UE.

Raportându-ne la aspectul sus-menționat, considerăm că tranziția energetică ar trebui realizată treptat, prin asumarea unor termene adaptate la realitatea existentă la nivelul statelor-membre, unde petrolul și gazele naturale continuă să joace un rol esențial în asigurarea securității energetice a UE, acoperind o parte semnificativă din consumul total de energie.

Recunoașterea **gazului natural produs în UE ca un combustibil de tranziție relevant și strategic până în 2040** contribuie în mod semnificativ la asigurarea unei tranziții accesibile, ordonate și competitive. Recunoașterea nevoii UE de a prioritiza diversificarea și dezvoltarea surselor de gaz non-ruse, în special a gazului intern, care poate asigura independența energetică a UE / securitatea aprovizionării.

La nivel național, subliniem necesitatea recunoașterii rolului critic al gazului natural local drept combustibil de tranziție, ținând cont de faptul că:

- Gazul natural reprezintă o alternativă cu emisii mult mai reduse de carbon față de cărbune în industrie și producerea de electricitate, oferind securitate și accesibilitate energetică până când soluții cu emisii scăzute de carbon, mai complexe, ajung la scară largă (de ex. H2 verde și derivat).

⁹ [Global Hydrogen Review 2025](#)

- Gazul livrat prin conducte are costuri și emisii reduse comparativ cu GNL-ul energo-intensiv (lichefiere, transport) și susține competitivitatea și reziliența industriilor UE, cum ar fi produsele chimice, îngrășămintele, etc.
- Echilibrarea și flexibilitatea necesare pe măsură ce energia regenerabilă intermitentă și variabilă crește pentru a domina producția de energie electrică.
- Gazul acționează ca un combustibil de legătură, având în vedere gradul redus de pregătire și competitivitatea încă scăzută a soluțiilor alternative cu emisii scăzute de carbon (lanțuri de valoare imature, lipsa unor modele de afaceri viabile, accesibilitate redusă pentru industrie).

Având în vedere tensiunile geopolitice actuale și lecțiile învățate din criza energetică a anilor 2020, trebuie să ne asigurăm că orice eliminare accelerată a surselor tradiționale de energie, cum ar fi gazul natural, nu compromite securitatea energetică.

Prin urmare, propunem **includerea unor măsuri de protecție care să deblocheze potențialul gazului intern din UE și investițiile în gaz ca tehnologie de tranziție** care ajută la menținerea stabilității rețelei electrice și decarbonizare a industriilor.

7. Net Zero Industry Act (NZIA) – Implementarea echitabilă a tehnologiilor de Captare și Stocare a Carbonului între sectoare și între statele membre ale UE

Captarea și Stocarea Carbonului (CSC) este o tehnologie esențială pentru atingerea neutralității climatice până în 2050, în special în sectoarele greu de decarbonat, precum industria cimentului, oțelului și chimică. În cadrul Legii Climei și al obiectivelor pentru 2040, CSC este tratată ca o componentă strategică a tranziției energetice.

Industria energetică susține că **implementarea CSC trebuie să fie echitabilă, atât între sectoare economice, cât și între statele membre**, pentru a evita distorsiuni de piață, inegalități de dezvoltare și riscuri de competitivitate.

Mecanismul actual al NZIA presupune alocarea responsabilității de dezvoltare de capacități de stocare carbon exclusiv în sarcina unui număr limitat de companii, toate fiind producători de țiței & gaze. Alte sectoare industriale nu au obligații directe, dar pot accesa infrastructura dezvoltată. Această abordare poate genera dezechilibre competitive și riscuri de piață, necesitând o revizuire pentru a implica și alți actori relevanți din lanțul valoric CCS.

În ciuda performanței remarcabile a României în reducerea emisiilor de GES cu > 70% față de 1990, comparativ cu media UE de 31%¹⁰ – și a contribuției actuale de doar 2% din totalul emisiilor nete de gaze cu efect de seră de la nivelul UE¹¹, obligația de a asigura 9 milioane de tone anual capacitate de stocare CO₂ (aproximativ 20% din ținta UE) este disproporționată.

Această alocare nu reflectă echitabil nivelul actual al emisiilor României și riscă să penalizeze competitiv producătorii locali, mai ales în lipsa unei infrastructuri transfrontaliere adecvate pentru CCS. Este necesară o revizuire a mecanismului NZIA pentru a distribui responsabilitățile în mod proporțional cu emisiile actuale și capacitățile reale ale statelor membre.

Pentru a evita distorsiuni de piață și inechități între actori, este **necesară revizuirea obligațiilor de dezvoltare a stocării CO₂ și către alți actori (de exemplu, importatori de hidrocarburi), precum și implicarea în dezvoltarea lanțului valoric CCS nu doar a producătorilor de țiței și gaze, ci și a marilor emițători industriali, operatorilor de infrastructură și autorităților naționale**. Astfel, mecanismul actual NZIA nu ilustrează o abordare bazată pe principii de piață,

¹⁰ [Trends and projections in Europe 2024 | European Environment Agency's home page](https://www.euro.undp.org/en/press/2024/04/10/trends-and-projections-in-europe-2024)

¹¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/772860/EPRS_BRI\(2025\)772860_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/772860/EPRS_BRI(2025)772860_EN.pdf)

conectând dezvoltarea ofertei de dezvoltarea cererii și a infrastructurii – suport. **Perpetuarea către 2040 a unui mecanism de alocare a obligațiilor de stocare carbon similar cu cel descris în actul delegat NZIA** ar însemna continuarea acestei abordări discriminatorii și inechitabile, aducând **provocări semnificative și amenințări la adresa competitivității (și chiar viabilității economice) pentru industria producătorilor de energie locali.**

În schimb, o abordare echilibrată (bazată pe considerente de economie de piață și care încurajează dezvoltarea concomitentă a cererii, ofertei și infrastructurii) ar permite reducerea emisiilor acolo unde există din abundență, unde alternativele sunt limitate sau costisitoare. **Recomandăm o abordare bazată pe dezvoltarea întregului lanț valoric CSC**, care să fie promovată prin acțiuni întreprinse atât la nivelul UE, cât și al statelor membre, **pentru a facilita ca furnizorii potențiali de stocare a CO₂ împreună cu emițătorii de CO₂ și furnizorii potențiali de transport să realizeze investițiile necesare în CCS și să dezvolte modele de afaceri viabile pentru întregul lanț valoric al dioxidului de carbon.**

Este necesară prioritizarea unei **abordări echitabile și între statele membre ale EU**. Este esențială asigurarea accesului transfrontalier echitabil la infrastructura de transport și stocare CO₂, pentru a evita monopolizarea beneficiilor de către anumite state și pentru a susține coeziunea economică și socială în UE.

Emisiile de CO₂ și obligațiile NZIA ale statelor membre UE sunt în dezechilibru. Raportată la emisiile industriale reale de CO₂ ale României, obligația NZIA privind capacitatea de injecție este disproporționat de mare, evidențiind un dezechilibru clar între emisiile naționale și țintele de stocare stabilite la nivelul UE. În același timp, alte țări din UE nu au primit nicio obligație privind stocarea CO₂, în ciuda emisiilor lor industriale semnificative (de ex. Spania, Cehia, Suedia etc.).

În contextul în care obligațiile impuse prin reglementări precum *Regulamentul privind Industria Net Zero („NZIA”)* **generează deja probleme semnificative de conformare și implementare și potențiale costuri ridicate** pentru companii, ce pot reprezenta **amenințări la adresa competitivității lor**, subliniem că atingerea țărilor de reducere a emisiilor stabilite pentru 2035 reprezintă o provocare majoră pentru anumite sectoare.

În lipsa unui grad adecvat de flexibilitate, impunerea unei ținte și mai ambițioase pentru 2040 riscă să agraveze aceste dificultăți și să afecteze competitivitatea industriei europene.

Luarea unor decizii de implementare a diverselor soluții propuse într-o manieră care nu ia în considerare toate potențialele riscuri (în lipsa unor analize complexe de fezabilitate) reprezintă, probabil, o opțiune capabilă să conducă spre limitarea emisiilor GES, dar subliniem faptul că, din punctul nostru de vedere, este aptă să genereze și riscuri crescute de destabilizare a economiei în ansamblu și, punctual, a pieței de energie.

O țintă mult prea ambițioasă la nivelul anului 2040 (aproximativ 280 de milioane de tone ar trebui să fie captate până în 2040¹²), ce nu ia în considerare realitățile pieței, progresul tehnologic și efectele pe lanț ale unei tranziții cu un ritm accelerat, va genera provocări semnificative pentru sectoare economice ce joacă un rol esențial în economia europeană și națională, pe întregul lanț valoric, de la producție și transport, la comercializarea către consumatorul final.

În final, subliniem că atingerea acestor obiective climatice trebuie să fie corelată în permanență cu asigurarea stabilității sociale. Evidențiem că un ritm echilibrat și realist de decarbonizare este crucial pentru menținerea sprijinului public și pentru a asigura că ambițiile noastre climatice sunt realizabile de o manieră practică și calibrate cu potențiale scenarii de evoluție economică, care să susțină, totodată, și mixul industrial. Susținem măsuri solide de protecție socială, inclusiv programe de recalificare și fonduri de tranziție, pentru a ajuta lucrătorii și comunitățile să se adapteze.

¹² eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52024DC0062

CONCLUZIE

În concluzie, subliniem că stabilirea unei ținte de -90% pentru 2040 contravine **principiilor recent asumate și promovate tocmai de Uniunea Europeană privind încurajarea competitivității companiilor** din spațiul comunitar european, în paralel cu **simplificarea și reducerea poverii administrative pentru companii**, așa cum sunt prevăzute și în recentul pachet legislativ publicat sub formă de Omnibus, menit să recunoască provocările cu care se confruntă operatorii economici în anumite aspecte legate de obligațiile pentru 2030.

Chiar propunerea de modificare a Regulamentului 2021/1119, prin care este introdusă ținta pentru 2040, consolidează direcția de aliniere a obiectivelor de competitivitate cu cele climatice, subliniind nevoia de a transforma decarbonizarea economiei într-un motor al creșterii economice la nivel european. O tranziție climatică cu un parcurs realist, care menține echilibrul între țintele de reducere a emisiilor și implicațiile socio-economice ale acestui proces, susținută de investiții și măsuri corespunzătoare, aduce indubitabil oportunități importante pentru competitivitatea sectoarelor economice europene.

O țintă excesiv de ambițioasă, care nu este ancorată în realitățile economice și sociale, riscă să periclitizeze atât țintele de decarbonizare, dar și obiectivele de competitivitate și tranziție justă asumate la nivel european, adăugând complexitate și noi obligații pentru mediul de afaceri.